

บทที่ 5

สรุป อภิปราย ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียนของนักเรียนโดยใช้แบบฝึกการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยแบบการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเซกาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบแบบฝึกทักษะ, แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถาม เพื่อวัดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 ข้อ ผู้ศึกษาได้สรุปผลการดำเนินการดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษการพัฒนาแบบฝึกการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียน แล้วเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 ชุด และจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกเสริมทักษะหลังจากเรียนจบครบทุกชุดแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน และตอบแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ ดังนี้

1. แบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.69/82.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตามที่ตั้งไว้

2. นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$)

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาผลการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลน่าสนใจและนำมาอภิปรายผลโดยแบ่งออกเป็น 3 ข้อ ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

1. แบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.69/82.13 หมายความว่านักเรียนได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียนทั้ง 10 ชุดคิดเป็นร้อยละ 81.69 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.13 แสดงว่า 81.69/82.13 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พัฒนา สัตย์หาพงษ์ (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 กล่าวคือมีประสิทธิภาพ 92.63/84.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ธนัชชา กาญจนเมธี (2553 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า แบบฝึก การเขียนภาษาอังกฤษ เรื่อง Past Simple Tense ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.89/83.67 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นางเยาว์ จารวงษ์ เสถียร (2553 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เท่ากับ 85.50/83.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 กรศิริ ศิริแก้ว (2554 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านที่มีภาพการ์ตูนประกอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม มีประสิทธิภาพ 85.33 /84.38 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 วรวิษ นพนรินทร์ (2556 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า แบบฝึกทักษะการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Tense กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.09/87.45 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ กิตติกร ไชยบท (2557 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.76/81.28 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 และเชียวชาญ ภาระวงศ์ (2557 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังกระแจะวิทยาคม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.08/81.07

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ การที่แบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อาจเนื่องมาจากเหตุผล ดังต่อไปนี้

1.1 แบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นได้รับการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข และได้รับการประเมินตรวจสอบคุณภาพ ความเหมาะสมขององค์ประกอบของแบบฝึกทักษะจากผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนผู้ศึกษาได้สร้างแบบฝึกทักษะขึ้นโดยอาศัยหลักการแนวคิดทฤษฎีการสร้างจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วดำเนินการสร้างตามขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะที่ผู้ศึกษาได้สร้างตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบโดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร คู่มือครู ทฤษฎี และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ การวิเคราะห์เนื้อหา การจัดทำแบบฝึกทักษะจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ อีกทั้งยังผ่านการตรวจสอบประเมินคุณภาพและความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านแบบฝึกเสริมทักษะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จนทำให้แบบฝึกเสริมทักษะมีความสมบูรณ์คือมีรูปแบบหลากหลายกิจกรรมมีภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจมีเนื้อหาที่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้และมีคำแนะนำที่ชัดเจนเข้าใจง่ายทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ซึ่งสอดคล้องกับกฤษฎา แสงเดช (2551 : 6) ที่กล่าวว่าแบบฝึกเสริมทักษะที่ดีต้องเหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของนักเรียนมีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย ใช้เวลาที่เหมาะสมเป็นที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป และไม่ยากแก่การเข้าใจ ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึกใช้หลักจิตวิทยาใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่ายฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนานปลุกความสนใจหรือเร้าใจเหมาะสมกับวัยและความสามารถและสามารถศึกษาด้วยตนเองได้

1.2 แบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นได้ผ่านการทดลองเพื่อปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์และดีขึ้น โดยได้ผ่านการทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 ทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คน พบว่าคำศัพท์บางคำพิมพ์ผิด คำชี้แจงในกิจกรรมแบบฝึกทักษะไม่ค่อยชัดเจน นักเรียนไม่เข้าใจกิจกรรม ทำให้ทันเวลาที่กำหนด ไม่เข้าใจกิจกรรมทำให้ผลการหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะมีค่าเท่ากับ 53.67/61.11 จึงได้นำไปทดลองครั้งที่ 2 ทดลองกลุ่มเล็กนักเรียนจำนวน 9 คน ปรากฏว่า มีนักเรียนเพียง 2 คน ที่ทำไม่ทันเวลา แบบฝึกทักษะเล่มที่ 3 Exercise 2 ข้อ 5 พิมพ์ตัวหนังสือเล็กเกินไปผลการหาค่าประสิทธิภาพได้ค่า เท่ากับ 52.44 /68.52 ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้จึงได้ทดลองครั้งที่ 3 ทดลองภาคสนาม นักเรียนจำนวน 30 คน ซึ่งเป็นจำนวนใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาปรากฏว่า ประสิทธิภาพได้ค่า 80.10 /80.77

แสดงว่าแบบฝึกทักษะทั้ง 10 ชุด มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้

ตามหลักเกณฑ์การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะของ เฉลิมชัย กิจระการ (2545 : 49) ที่กล่าวว่า ถ้าหากนักศึกษามีประสิทธิภาพถึงระดับที่กำหนดแล้วมีคุณค่านำไปใช้ได้

2. นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2 ทั้งนี้อาจพิจารณาได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากแบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ กิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแบบฝึกทักษะเป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้มีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม และได้ฝึกปฏิบัติอย่างแท้จริง ครูดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นรายบุคคลโดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนค่อนข้างช้า มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และแบบฝึกทักษะที่ใช้ฝึกมีความเหมาะสมกับความสามารถในการรับรู้ของนักเรียนมีจุดมุ่งหมายในการฝึกทุกครั้ง รูปแบบของแบบฝึกทักษะที่แปลกตาเป็นส่วนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนและต้องการทำแบบฝึกบ่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี การฝึกฝน กล่าวคือ การเกิดทักษะความชำนาญจะต้องได้รับการฝึกหรือกระทำซ้ำบ่อยๆ ถ้าไม่ได้ทำบ่อยๆ อาจทำให้ความรู้ที่นั้นลืมนั่นไป สอดคล้องกับวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551: 114) ที่กล่าวว่าแบบฝึกเสริมทักษะควรสร้างหลายๆแบบเหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของนักเรียนเป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และมีความคงทนในการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัฒนา สัตย์ชาพงษ์ (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ (ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพรุนายขาว ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ที่สร้างขึ้น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่วางไว้ โดยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพรุนายขาว ที่เรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ธนัชชา กาญจนเมธี (2553 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ เรื่อง Past Simple Tense มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นงเยาว์ จารุงษ์เสถียร (2553 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านการใช้แบบฝึกเสริมทักษะภาษาอังกฤษก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กรศิริศิริแก้ว (2554 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผลการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านที่มีภาพการ์ตูนประกอบ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 วรวิษ นพนรินทร์ (2556 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่เรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Tense กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กิตติกร ไชยบท (2557 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเชียวชาญ ภาระวงศ์ (2557 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดย

แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังกระแจะวิทยาเขต 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เพราะการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะสอดคล้องกับวัยของนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินมีความสุขในการเรียนและแบบฝึกทักษะมีสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันภาพประกอบน่าสนใจมีสีสันสวยงามข้อความมีความชัดเจนเข้าใจง่าย ทำให้นักเรียนชอบการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธนัชชา กาญจนเมธี (2553 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ เรื่อง Past Simple Tense ที่สร้างขึ้น โดยอยู่ในระดับมาก นงเยาว์ จารุงษ์เสถียร (2553 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก กรศิริ ศิริแก้ว (2554 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ร้อยละ 94.43 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านที่มีภาพการ์ตูนประกอบในระดับดีมาก วรวิษ นพนรินทร์ (2556 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Tense กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กิตติกร ไชยบท (2557 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 และเชียวชาญ ภาระวงศ์ (2557 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังกระแจะวิทยาเขต อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถนำแบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นไปใช้สอนนักเรียนได้ทันที
2. ในการนำแบบฝึกทักษะไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาขั้นตอนในการใช้ให้เข้าใจ มีการวางแผน กำหนดกิจกรรมการฝึกให้แน่นอน และมีหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้

3. ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้ครูผู้สอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นำแบบฝึกทักษะไปใช้อย่างแพร่หลาย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชุด Enjoy with English Grammar กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเรื่องอื่นๆ เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพราะหากแบบฝึกทักษะทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษทุกหัวเรื่องมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จะเป็นประโยชน์กับนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง
2. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในระดับชั้นต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับสูงขึ้นไปโดยให้มีกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบของแบบฝึกทักษะให้น่าสนใจโดยเพิ่มภาพการ์ตูน หรือภาพสิ่งของให้มากขึ้น เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะในรายวิชาอื่นๆ ที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
4. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะประเภทอื่นๆ เช่น การอ่านเพื่อความเข้าใจ การเขียน ฯลฯ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในระดับชั้นต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับสูงขึ้นไป